

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Széchenyi-utca SIMON-ház Kunz József ut kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK.

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szerkesztéséről és minden közléseiről érdeklődők.

Érmentetlen levelek csak ismert hazaküldő fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP. A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár.

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve

Table with subscription rates: Egész évre 10 frt - kr., Félévre 5 frt - kr., Negyedévre 2 frt 50 kr., Egy hóra 1 frt - kr.

Hirdetési díj:

01-hasábspatisor egyszeri beiktatásáért 5kr. 1-ly-gdíj minden hirdetésért külön 30 kr. Nyitótér 4 hasábspatisorért 20 kr. Hirdetést vagy reklámot magában foglaló hirdetés sora 50 krajárárt.

XVI. évfolyam 1889.

Debreczen. Csütörtök Julius 25.

146. szám.

Az orosz tiszték.

A táviratok meg is ijesztettek és meg is nyugtattak azokkal az orosz tisztekkel.

Azt hozták volt hírül, hogy Románián át számos orosz tiszt utazott Szerbiába; most pedig Szerbiából aként nyugtatnak meg, hogy az a sok orosz tiszt voltaképen nem orosz, hanem szerb; ifjak tehát, a kik Oroszországban nyerik katonai kiképzetésüket.

De szél fuvatlan nem indul. Az igazság az, hogy Románián át valóban sok orosz tiszt utazott Szerbiába.

Ezt az igazságot a romániai lapok minden tartózkodás nélkül fenntartják.

És indokolják eképen:

Az áttutózó tiszték mindenekelőtt nem nagyon siettek Szerbiába, mint az olyan ifjak szoktak, a kik egy hosszú iskolai év után madárszárnyan szeretnének repülni, hogy megláthassák drága otthonukat. És nem siettek nagyon azért, mert korukra nézve túl vannak már azon, hogy hazafussanak, látni az epert lombjait; megízlelni a hazai forrást s meghallgatni a csicseregő madárt, ott a bokorban. Szóval, ezek a katonák nem afféle pelyhes száju suhancok, a kik többre becsülik az édes anyai csókot, mint a harszi dícsőséget; hanem olyanok, a kik már az életnek minden édességén legalább félig keresztül mentek s nem erősen vágyanak a tárt anyai karokba zárulni.

Ezek a tiszték alaposan körülnéztek és megfigyeltek mindent, mint a ki valamely küldetéssel bír s jól megnézi mindent, hogy számot adhasson aztán a látottakról.

Egy szó mint száz, a romániai lapok a belgrádi demontikkel szemben fenntartják, hogy Szerbiába valóban sok orosz tiszt vándorolt; a romániai lapoknak inkább kell himnük, mint a belgrá-

dícső és így mi hisszük azt, hogy Szerbiába — meglehet szerb tanuló-ifjakal — igen sok orosz tiszt vándorolt be. Mit akarnak ezek a tiszték Szerbiában?

Bizonyára nem az osztrák-magyar monarchiát jöttek megerősíteni, sem propagandát csinálni a mi érdekeinknek.

Bulgáriában nincs mit keresni oroszoknak, különösen ha tiszt. Egyáltalában, az orosz igen rosszul látott vendég itt. Hozni fogják maholnap a bulgáriai lapok, hogy Szerbia felől a határon orosz tiszték mutatkoznak, a kik felvételeket tesznek. Bizonyára a mi okkupált tartományaink sem lesznek megkímélve. Dolgozhatnak ezen emberek egész békében, mert Szerbia ma már orosz kézben van. Az orosz tulteszi magát sok tekinteten, bánja is ő, higgyenek az ő erkölcsiéről bármit is; ő dolgozik kitűzött célja felé. Aknamunkáját minden kitéphető módon tovább és tovább folytatja. Az igaz, hogy néha nyakába szakad az egész alagut, de nem sokat csinál abból sem, más helyet keres a furásra és tovább dolgozik. Egy kis demontivel beéri, hogy nem igaz ez vagy az; s úgy gondolkodik, ha hiszik is, hogy ugy van, és se baj.

Epen azért nekünk ismerni kell az orosz. Tudni kell, kivel van bajunk. Nem kell megelégedni egy egyszerű demontával s meg vagyunk győződve, hogy képviselőnk, a demont daczára, meggyőződést fog szerezni magának arról, hogy voltaképen miben is áll az orosz tiszték ügye Szerbiában.

Nem parancsolhatunk a tekintetben, hogy Szerbiába ki mehessen be, ki nem! Ha Szerbia kormányának tetszik győnyörködni az orosz uniformisban, teheti; de egyre rászoríthatjuk a kis szomszédot, arra t. i., hogy területtel miellenünk, tartományaink és azon államok ellen, melyekkel egy érdekből állunk, komplotokat, árulokat ne dédelgessen.

Szerbia most, nagy és hatalmas ba-

rája miatt nagy lábón akar és mer élni. Mi vigyázzunk Szerbiára és kitérésait ám szorítsuk a rendes mederbe.

Az állam bevételeink és kiadásainak mérlege ez év első felében nagyon kedvezően alakult, úgy, hogy most a júniusi szelvény beváltása után — 1867 óta páratlan eset — a pénztári készletek több, mint 22 millióra rúgnak és a pénzügyminiszter azon helyzetben van, hogy az itteni pénzügyi helyzetnek, ha szükség mutatkoznék, több millió forintot rendelkezésére bocsáthat. Az államháztartás a közelebbi időben hónapról hónapra még kedvezőbbé fog válni, — fejtegeti a Bud. Corresp., miután több adójövedelemnek eredménye, különösen pedig a szeszadó, ha el is érte az előirányzatot, a hozzákövető várakozásnak eddig meg nem felelt és későbbre tetemesen több bevételek várhatók. A magyar pénzügyminiszter tényleg a várható fogyasztási kevesletre és a meglévő készletekre csak 20 millió forintnyi bevételt irányzott elő a szeszadó után és a bevételek annál is inkább el fognak érni, minthogy most a szeszfogyasztás hétről hétre emelkedik és valószínűleg az aratással kapcsolatban, különösen június és július hónapban, a bevételek az előiránál jóval magasabbak. Ausztriában igaz, aránytalanul sokkal nagyobb összeg irányzottt elő, de miután ott a pótdadózás alól kivont készletek is valószínűleg nagyok voltak az előirányzat semmiképp sem lesz elérve. Mindenesetre azonban szükség lesz a szeszadótörvény néhány intézkedésének módosítása és már az adómentes szesznek bevonása a kontingensbe sokkal kedvezőbbé fogja alakítani a szeszipar állapotát, úgy hogy bizony várható, hogy a szeszadótörvény hatása a jövő évben nem csupán az állambevételeknél fog teljesen érvényesülni. Sokkal kedvezőbbé alakult a szivar- és dohánygyárak emelése. — Magyarországon legalább az idén be fog folyni az ezen címen előirányzott több bevétel. A pénzügyminiszter tehát, habár felvan halmozva körülbelül 20 millió forintnyi összeg erejéig az állam szűk ségleteit hitelművelet útján fedezni, nem fogja ezen felhatalmazást, bár az összes közös póthitelek már folyóvá tettettek, ez évben igénybe venni; az előirányzott deficitet a pénztári készletek egy részével fogja fedezhetni.

Külföld.

III. Sándor csár Berlinben. A nagy rejtély eljő-e Sándor csár Berlinbe, még ma sincs megoldva. Most két teljesen ellenkező jelentés van ez ügyben előtűnik. Az „officiöus Fremdenblatt“ Berlinből azt a hírt vesszi, hogy a német udvari és hivatalos világ nem hiszi, hogy a csár augusztus havában a német fővárosba jöjné, sőt a fentforgó politikai körülmények közt azt sem tartják valószínűnek, hogy a csár az idén egyáltalában melátogatná Németországot. Ezzel szemben a „Krauz Ztg.“ úgy értesül, hogy a csár aug. 22-én érkezik Berlinbe, még pedig vasuton. A porosz keleti vasutak igazgatósága már megtette az ide vonatkozó rendelkezéseket. A csár azért választotta a szárazföldi utat, mert augusztus végén a tenger viharos szokott lenni s a csári család utolsó tengeri útja alkalmával is sokat szenvedett. Sándor csár még februárban Berlinbe akart menni, de a borkii vasút szerencsétlenség alkalmával ő és neje is sokkal nagyobb sérüléseket szenvedett, mint annak idején bevallották s így akkor el kellett az utazást halasztania. Hogy a két lap közül melyik felel meg a valóságnak, azt ma még a berlini kormánylapok tartózkodásával szemben bajos meghatározni.

Milán király megérkezett Belgrádba, hol az öt méltán megillető tisztelettel fogadtatott, nem csak a szerb állami és egyházi főméltóságok, hanem a hatalmak belgrádi képviselői is, — kik közül természetesen hiányzott a szabadságra ment Persiani orosz követ. A keleti politika általános menetére nézve kedvező omennek magyarázható az a kitűntető fogadtatás, melyben Milán Konstantinápolyban a hatalmak egyes követései, legfőképpen pedig maga a szultán által részesítettett, ki nemcsak disztribúcióval Milán tiszteletére, de egyik főtisztjével el is kísértette utjára Belgrád felé.

A dalárda erdélyi körutjából.

Maros Ujvár, jul. 22-én.

Vásárhelyen a vasárnap, tehette, hogy mind a fogadtatásnak, mind az ünnepegeknek a legmozgalmasabb képe volt. Alig esett meg az elszállásolás, siettünk a „Transylvania“ vendéglőbe, hol tiszteletünkre a város banquettet adott.

Az ott mondott beszédekről nincs helyünk számot adni. A vásárhelyiek részéről

ködnek, hogy elhallgasson, előkelő család ide előkelő család oda, a hivatalos közegek teljesítik kötelességüket, mely abban áll, hogy a cnyankival való mérgezés hitlesen konstataáltassék.

KILENCZEDIK FEJEZET.

Hj. Molnár Károly megtalálja a menyasszonyát.

A budai „három kapás“ extra szobájában a jó vörös bor mellett, hol a vén számtisztek a világ nagy eseményeit; a legújabb kinevezéseket, előléptetéseket, nyugalmazásokat szokták meghányó-vetni, napok óta tanakodnak, vitatkoznak, csodálkoznak, mérgelednek ifj. Molnár Károly hallatlan szerencsésén.

Ez a fiatal ember még hat éve sincs, hogy szolgál s már első osztályú számtiszt, Bizonyos, hogy számtanácsos lesz belőle, de még nagyobb ur is lehet olyan hatalmas pártfogás mellett. Azt mondják, hogy a miniszter ő excellenciája maga vette szárnyai alá.

A Zarándy család gyászos sorsa ropogtat feltűnést keltett, minden körben, minden társaságban csak a megdöbbentő esetről beszéltek, közrészvét tárgya lett a szerencsétlen család, a lapokban dörgedelmes cikkek jelentek meg; a társadalom beteg, az állam Moloch, mely fölhalja, a kik szolgálják: ime, magasrangú tisztviselő az állam szolgálatában eltöltött egész élet után nem hagyhat anyit családjára, hogy azokat a nyomortól s az öngyilkosságtól megmenthesse!

Utczákon, kávéházakban, hivatalozobákban, mindenütt hangosan nyilvánul a közvélemény. Egyszerre föledezik a Zarándy Benő nagy érdemeit; a becsület példányképe volt, szorgalom, pontosság, lelkiismeretesség dolgában piratlan. Nemezky miniszteri tanácsos ur is a legmelyebb részvét hangján, szemeit törülgetve emlegeti szegény elhunyt barátját. A miniszter maga szorgosan tudakozódik, hogy ki maradt életben a szerencsétlen családból.

(Folyt. köv.)

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A hivatal.

Regény.

Írta: Vértési Arnold.

(Foly. tatás.)

A leányok sirása még jobban hasítja Zarándy né szívét. Agya elhomályosodik s a sütétségen át csak egy gondolat cikázik, mint a villám: meghalni! Csak a leányokat sajnálja itt hagyni egyedül, támasz nélkül, segítség nélkül, nyomorúságban.

— Ha ti nem volnátok, ezóta már véget vettem volna életemnek.

Akkor megmozdult az Olga márvány arca!

— Ha mi nem volnánk? Miért? Nézd, én már régóta gondoskodtam magamról.

Kis kulescsal kinyitotta ékszer-dobozát s egy sütétszínű üvegesét vett ki, melyben valami folyadék volt.

— Ez megszabadít minden szenvedéstől. Zarándy né irtózáva toltta el magától az üvegesét. Az élet szeretete még egyszer föllobbant benne, az az ösztönszerű érzés, mely fiát ide hajtotta könyörögni, az az érzés, mely a koldust, a nyomorékot is megszálja, hogy ragaszkodjék hitvány életéhez. De a büszke urnó legyőzi azt az érzést s kinyujtva kezét az üveges után, lázasan susogja:

— Add ide!

Olga megfogta anyja kezét s a márvány arc e pillanatban még halványabbnak látszik:

— Nem, édes anyám, haljunk meg együtt mindnyájan.

Zarándy né merev tekintete leányára tapad. Egy darabig nem szól, talán eszmélete sincs ott, hanem aztán lázasan felkiált:

— Igen, igen, együtt mindnyájan.

A mi szemeiben villog, az már az örület

tüze. A két leány a szoba tulsó szögletében reszketve húzódnak még összább. De egyik sem mer elentmondani.

— Mindnyájan együtt, mindnyájan, — mormogja az anya kétszer, háromszor egymásután.

— O'ga oda hajol hozzá és halkán beszélgetnek együtt valamit, aztán megnézi Olga a theás-szelenczét, melynek fenékén még talál egy keveset.

— Elég lesz.

S kimegy a konyhába, hogy vizet forraltasson.

— De hiszen rum sincs itthon, — szölt a cseléd.

— Megiszszuk rum nélkül — viszoná a kisasszony.

Ez már ugy tizenegy óra felé történt s a cseléd még haragudott is, hogy most rakjon tüzet, mikor már leteküdni szeretett volna; de ennél a háznál mindig olyan rendtelenség volt, hogy nem csodálkozott most sem.

Mikor a víz fölforrt, Olga kisasszony maga készítette el a theát és bevitte. A cseléd csak annyit látott, mikor az ajtó nyílt, hogy Kamilla kisasszony keservesen sírt. De azon sem volt semmi osodálni való.

Olga kiöntötte a theát a csészékbe, aztán kanállal szétmerte az üveges tartalmát egyformán minden csészébe. Aztán letérdelt anyja előtt s megcsókolta kezét.

A másik kettő gépiesen követte példáját, letérdeltek s megcsókolták ők is anyjuk kezét.

Zarándy né reájuk borult, de már nem zokogott, szemei szárazak voltak, vonásai merevek. Kezeit összekulcsolta s szemeit föl felé emelte, mintha halkán imádkoznék vagy mintha segítséget várna még onnan felülől, aztán tompán, némán merednek szemei a földre. Ugy ül ott mozdulatlan egy darabig, míg végre kinyujtja kezét s lassan, kábultan föl emeli a csészét. Csak midőn már ajkaihoz ér-

tette, rázkodik meg s egy percig ugy látszik, mintha újra habozna, majd hirtelen fölhalja csészéjét s fenékig kiiszsa tartalmát.

Aztán roskadozva a másik szobába megy, hogy gyermekei ne lássák halálos küzdelmét.

Most mind a három leány fölveszi csészéjét az asztalról, de Kamilla abban a pillanatban reszketve visszateszi s Bella is tetőváza tartja kezében.

— Nézzetek, csak egy pillanat, — szölt Olga s kiüriti a maga csészéjét.

De a másik két leány csak remegve áll ott, a halál borzasztó félelme megbénítja minden tagjukat.

Büszkén, megvetve fordítja el tőlük arcát Olga:

— Eljettek hát szegényben, gyalázatban. A göröcsök elfojtják szavát, arca vonaglik, de büszke ajkairól egy jajszó sem halatszik.

Testvérük haldoklása megrendíti a két leányt. Meg akarnak hahni ők is s mindketten egyszerre ajkaihoz emelik újra a teás-csészét.

Csak egy rázkódás és a kisebb kiitta a magáét egészen; Bela alig kóstolta meg s undorodva kapja el fejét, a csésze kiesik remegő kezéből s széttrörik a pallón.

Akkor kimondhatatlan rémület szállja meg az életben maradt leányt, sikoltozva rohan ki a szobából, hajtát tépi s mint az örült farkas, le akar ugrani az emeletről és alig bír visszatarítani.

Rettenetes sikoltozásaira fölriad az egész ház, rémület s zűrzavar uralkodik mindenfelé, orvosért szaladnak, rendőrséghez szaladnak. Mintha volna orvosi tudomány és rendőri hatalom, mely a holtakat föltámaszthatná.

Legfeljebb annyit tehetnek, hogy a három hulla boncolását hivatalosan elrendelik, a mit meg is cselekszenek, bármennyit jajgat egy összetöppördött anyóka, hogy „de kérem ilyen előkelő családot!“ — míg rá nem ripa-

N.-Pálánkán 1887. Aranyérem. Jozsef... első az rémi ment és viz... B. A. N. raktár: ... 8. szám. ... Szeged 1878. Erdem-érem.

modern

R.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíthetnek.

Győrffy Pethő polgármester, Molnár Albert, Vass Tamás, Csontos Olivér, Dr. Komlóssy Miklós urak emeltek poharat, a debreczeniek részéről Lengyel Imre, Márk Endre, Kerekes Sámuel („mi debreczeniek“ mondogatta Vársárhelyt is) és Szabolcska Mihály.

Ez a vasárnap nehéz napja volt a működő tagoknak. Két hangverseny volt délutánra kitűzve, az „Elba sziget“-ben. Az egyik a szabadban, sőtahangverseny féle, a másik a nyári szinkörben, egy pár órai időközrel. Az Elba jókora területen fekszik a Maros partján, kedvesen parkirozott sétáló és mulató kert. Olvántéle, mint a mi nagyerdők, csak hogy sokkal szebb.

S ez a hely minden zugában megtelt ünnepi s dalárdákat ünnepli közönséggel. 7 óra felé már alig lehetett járni a széles utakon, a vendéglő előtti asztaloknál pedig egyáltalán nem lehetett helyet kapni, ha csak pár szalag nem volt a kalapodnál s az öltözetben nem volt valamelyik vásárhelyi „atyafi“.

Vásárhelyen három dalegyüttes is van. Mind közreműködött. Az első éneke után a debreczeniek újra lejátszódtak a torzai koszorúzási jelenet. A „m-vásárhelyi dalkör“ szép, értékes koszorúval lepte meg a miénket. (Mire haza megyünk, külön vonat hozza utánunk a koszorút!)

A dalárda minden száma után elemeltaris erővel tör ki a taps, a lelkesedés. — Alig győznek újránézni. Mándoki szintén elemeltaris van, (itt játszott ebben a szinkörben először). Hanem a legnagyobb forrongást mégis csak a Rácz Károly hegedűje csinálja. Erdészek az ő fellépéskor megfigyelni az arczokat. A közönség egy diletáns vár, s mikor Rácz lép, hideg-n fogadja, zaj, beszélgetés van a teremben s szinte oda van írva a szemekbe, hogy bár csak tul volnánk már ezen az unalmas számon.

Mi pedig csakugy mosolygunk a bajszunk alá: megálljatok csak majd neki melegegtek ti mindjárt. Csakugyan egyszerre csend lesz, az emberek meglep-tve tekintenek össze, ezer arcz mosolygóra derül, a közönség tombolni kezd, lázba jön s szegény Rácz alig győzi újránézni a jó magyar nótákat s abban az órában ki más a legnagyobb embere a városnak mint Rácz.

Előadás után kezdődik a tánc. Ejjfel előtt még csak sűrű a debreczeni jelvény, de aztán — fogyton fogy. A székely menyecskek, lányok előtt pedig — szerénység ne hagyj el — ugyancsak kapások vagyunk s nehéz kiszabadulni a teremből.

Persze a kintmulató, poharozó kompániák is debreczenit keresnek s minden asztalnál ott virít egy-két piros pántlika.

De éjjel után ott is hovatovább ritkul. A napi parancs mindig ugyanaz: vigyáznia hangra, s a mulatás Rubikonján mindig erőre maradni! A helybeliek persze semmikép sem akarják acceptálni ezt a törvényt s majd megölnék bennünket szeretettel. Sőt a mi több, nagy rendőri tehetséggel örködnek, hogy valamikép egy-egy piros szalag el ne tűnjön. Lassanként azonban mégis csak magukra maradtak. S ebben nagy érdemei vannak a mi kedves mindenütt jelenlévő elnökünknek. Jár, kel asztaltól asztalig. Még ő marasztja a készülődőket, hogy ráérnek, csak mulassan jó kedvvel, szabadon. Hanem a szemé, az egészen mást beszél, s abból a működő tagok nagyon jól tudnak már olvasni.

A hang a Jákóbé, de a szem, az az Ezsaué!

Öt országon át.

— A Turin-párisi kirándulás. —

— Hol is kezdjem?

Az elején nem kezdhetem, mert az nem érdekes, a végén pedig nem lehet. Csak ugy össze-vissza fogok elmesélni egyet-mást, a mik eszembe jutnak; a mik az emlékezet rostáján (egy-egy aprókos benyomások) átszűrődtek.

Erzem, hogy mindenképp előljáró beszéd képen öngazólással tartozom. Szememre hányták több oldalról, hogy nem váltottam be ígéretemet s nem küldtem az „Ellenár“-nek utitárczákat s így nem adtam számot a magyarok vezetés utazásának részleteiről akkor melegeben, mikor azok iránt még az érdeklődés intensív volt?

A szemrehányás jogosult, de azt hiszem, hogy tejes bűnbocsánatot kapok, ha elmondom, hogy mik voltak mulasztásomnak igaz okai.

Tessék csak elképzelni! Julius 2-án dél után 3 óraker elindult a karaván Budapest-ról s utazott szakadatlanul egész éj n át, másnap este 6 óráig. Ekkor érkezünk Velenczébe kőhezeve, kifáradva, összeröve. Alig maradt két órai időnk Velencze meglekintésére.

Mindegy, gondoltam magamban irok haza a lapnak néhány sort az utazás viszonyosságairól. Hazasietek s kezdem írni azokat a jól ösmert levelezőlapokat, miket sz-retteinek kötelek írni az ember, hogy: „hála istennek jó egészségben megérkeztem.“ Mire a nyolcz tíz levelező lappal elkészültem, akkorra besütött a Grand-canalon megoendűt az utazai énekesek bájos éneke.

Micsoda érzéketlen, kultúriesség nélkül való fatuskó volnék én, ha e hangok ballatára fáradt idegeim fel nem villanyozódtak volna, s nem rohantam volna le a víz partjára, beülni egy gondolába, hogy én is élvezzem a legnagyobb nyári estét, — mely

Haza, haza, aludni; mert holnap is nap lesz!

Hítőfőre kelve, a Bem szobor és a székely vértanúk sírjának megkoszorúzása volt napi rendem.

Bem hatalmas szobra a főtéren áll, s ennek a szobornak lelke van. Elni látszik az az érez s szinte várja az ember, hogy mikor emeli már szeméhe az öreg a kezében levő tábori látesővet. Iz s ő műve ez is, mint a mi Csokonai szobrunk, s a művész alkotó erejét szintugy dícséri, mint az.

Kilencz óraker idevonulnak. A tüzöltö zenekar megy elől, mely mellesleg mondva oly ügyesen, annyi precizitással játszik, mint egy katonabanda. Utána a különféle egyletek. Majd mi, zászlónk alatt.

A szobor két versének elzengése után Mándoki fellép a szobor talapzatára s érzes, messze esengő hangon mondja a következőket: „Nagy szabadsághős, világító napja e bérzes hazának! Itt állunk szobrod előtt, melyet a te néped, a hős székely nemzet emelt a te emlékezetedre. Eljöttünk mi is a nagy magyar álföld metropolisából Debreczenből, s szent áhítattal vesszük körül szobrodot.“

Itt állva érezzük, hogy szívünk hőbben dobban, áthatva a régi dicsőség emlékeivel, áthatva a bazafini kegyelet szentségével!

E koszorút imo neked szenteljük te nagy hős, kinek két hazát adott végeted, s te mindkettőt egyaránt szereted, s mindkettőt egyaránt ontád véredet.

Nem voltál magyar, de mint testvér nemzet gyermeke, megértetted a kor hívó szavátát s mint hoszló Chérub, ugy jelentél meg közöttünk, kiűzni hazánk téreiről a közös ellenséget.

Csak egy szót ismertél véres esatáidon, s az a szó: előre!

Nagy hős te, ki hősiéket teremtel s hősök atyja lettél, elveszett halhatatlan koszorúnk oly dicsőn adta át nevedet az utókornak, híredet a csillagoknak, midőn így szól hozzád: „Oh Bem, dicső vezérem, derék tábornokom!“ stb. (A szónok végig szavalta Petőfinék Bemhez írott ösmeretes költeményét s ezzel végezte be ünnepi beszédét.)

A tetszésnyilvánítások által több helyen megszakított s hatásosan elődött szép beszéd végeztével a dalárda újra elődött egy dall. S ezzel a Bem szobornál az ünnepeji első része véget ért.

Most ki a Postavölgybe! A várostól mintegy 10 percznyi járásra, erdős hely aljában fekszik a három székely, a kiket 1854-ben az abszolut kormány összeesküvés gyanuja miatt itt kivégeztetett.

Az óriás nép velünk zárándokol ki; a por, a roppant melegség nem akadály senkinek. Hosszu sorban urhölgyek követik a zászló menetel. Elöl, hátul rengetegnyi közönség.

A sírnál újra Mándoki lép elő — a dalárda éneke után — s szavalja szintén nagyhatással Kerekes Sámuel ur következő meghatató költeményét:

„A székely vértanúk sírjánál.“
— Marosvásárhely 1889. júl. 21. —

Gyulj fel szivemben lángoló szövétnék, Világosítsd a mult emlékeit, Mutasd a zászlót, mely itt lenge hajdan, Melyet az önkényi ösztövep itt. Mutasd a zászlót, melyen jog, szabadság Varázsígét lengteté a szél. Kihült a zászló vértanúk kezéből S a sír felett a hir sugára kél.

szébb mint minden költemény mit eddig valaha írtak.

Csak tessék őszinte vallomást tenni. — Önök nem így cselekedtek volna?

Ezt a kis élvezetet megengedtem magamnak és egy órai gondolázás után futok vissza a Cavalato szállodába. Tizenegy óra van s ekkor megtudom, hogy a társaság reggel 6 óraker folytatja útját. Ötkor fel kell kelni. Ez a gondolat elerőtlenített: elszenvedtem.

Velenczéből hát nem irhattam. Korán reggel, óriási zűrzavar, kellemetlenség között (miket később majd elmondok) megannyi gondolán „kihajtottunk“ az indóházhoz. Meg se állottunk Milánói g hova aznap 4-én délután 4 óraker megérkezünk. — Örült gyorsasággal megebédeltünk, — s örült gyorsasággal bekocsiztunk a városba meglekinteni a Scála színházat, s a híres dómot s örült gyorsasággal rohantunk vissza az indóházba s már hat óraker folytattunk utazásunkat gyorsvonaton Turin felé.

Turinba érkezve, mire elszállásolva lettünk, s az ujjnyi vastagságú reauk tapadt szénfűstöt lemoshattuk magunkról, megvacsorázhattunk, éjjel 1 óra volt.

Hát irhattam e tudósítást? Az összezuzott test nyugszik másnap 10 óráig, felkelés után fürdés a Poo folyóban, a négy nap óta megtűszkedett szákkal leherbevetése, feketébe öltözés a Kossuth napra, az ösmert levelező lapok elküldése sat. eteliek a délelőtt.

No mindegy vigasztaltam magam, majd irok este a Kossuth bankett után. Ugy is volt. Azt a levelet megírtam, meg is jelent.

De nem kell azt hinni, hogy kevésbbé fáradt voltam aznap este? Oh nem. De beteg voltam a nagy napnak. Bízsergett bennem a vér, égetett, bántott valami belülről. Irnom kellett. Pedig jobb szerettem volna, — hangulatomban az lett volna legmélőbb — ha belkiálthat-

Elnyomva állt a nemzeti otthonában Nyelvét, szokását bényítá a kor. Káján szemekkel leste már az ellen, Hogy a magyar mi módon haldokol. Reszket e állt a Génius kezében A nyelv, szabadság védő pajzsa már Azt hívők, hogy elborult örökre Hazánk felett a kéklő láthatár.

Kétségbeesve számítá a nemzet A végtélet döntő ostomát. Megtörve állott minden, hit, reménye, S görnyedve húzta az ígát tovább. Örök lemondás éjszakája szállt reá. Nem csillogott felette a remény — Így törte sorsát elfásult szívével, A mely rideg volt s mint a kő, kemény.

Türt, türt a nemzet néma fájdalomával, Sajgó sebére nem nyert balsam-irt, S hogy jogtiprója könyeit ne lássa Rejtkebe bujt és ott zokogva sírt. De büszkeségét, nyelvét fel nem adta, Inkább fogadta a kínos halált: A puskaeső — a börtön és a bítófa Magyar hazánkban sok marttyr talált.

Arad terén bajnokok nyugosznak, Bécsüjhely, Pest bílincset ösörtegett; Marosvásárhelyt, itt a Posta-réten, Három bítófa állt a völgy felett S míg a Marosnak tajtékozó hulláma, Rohanva tört a sziklák közül alá, Három nemes szív végső dobbanását A hir fuvalma messze szárnyalá . . .

Forrón szerette mindenik hazáját, Vértel kellett áldozniok ezéért, Halálra szolt a sujtoló ítélet. Es három élet gyászos véget ért. Így ment Török s két társa a Golgothára, A zsarnok önkény tombolt diadalmán S a szent szabadság vértanút kapott.

Nem volt szabad bár könyvet ejtini értök. Ki volt reszkette könyé és kegyelet. De jobb időknek visszazárnyalásán, Virág fakadt a vértanúk felett. De buszjáráni kezdett az utókor, A vesztőhelyre emléket emelt S a kegyeletnek új Kalváriája, Hazát szeretni itt minden kebelt.

Itt áll az emlék, mely a vértanuknak Nyugvóhelyét jelölte meg nekünk. A honszerelmi láng fektűt szivünkben, Feléledt most igaz kegyeletünk. A vértanuknak honfi szelleméből Erőt merit jövőre a magyar. — Szeressük szívvél, vértel szent hazánkat! A míg a hant e földön eltakar.

E szavaltat alatt a debreczeniek a vértanúk sírjáról emlékül zöld gallyakat tűznek kalapjukhoz, majd m-gindul visszatéle e menet, hazafias dalokat énekelve.

Kahály.

Napi hírek.

— Aug. 2. Azidén is a debreczeni gyászos kimeneteli csata 40-ik évforduló napját megünneplik városunkban, mint minden évben. A rendező bizottság élén a 48-as honvédegylet derék elnöke Csutak Kálmán ur, volt honvédezes áll. — Ez ünnepeji pártonkivüli, nemzeti ünnep levén, hisszük, hogy városunk

tam volna valami esőbe óriási hangon a dicső napnak minden mozzanatát, hogy egyszerre hallja meg azt minden ember Debreczenben, s lelkesedjék, sirjon, tomboljon, örvendjen velünk s kiáltás vissza egész Magyarország milliók torzával hogy „Eljen Kossuth Lajos!“

Másnap ismét írni akartam apróbb híreket, de ezalatt megtudtam, hogy a fővárosi hírlapoknak drága távirati tudósításokat küldenek munkatársaik, s így sokkal bővebb értesítést nyerhetni ezekből a lapokból már két három nappal előbb, mint az én levelem megérkezének.

Ugyanez ismétlődött Párisban is minden nevezetesebb ünnepeji alkalmával.

Azt pedig, hogy a párisi kiállítás, a város, az ut, a látványok, mulatóhelyek, színházak, Svajcz, a Rigi-Kulm, sat. minő benyomásokat tettek én rém, — azt elmondhatom én hazaérkezésem után is.

És el is mondom.

Harmineznyó'ez vasuti kocsis a 845 magyart vitte világgá. Egy egész kis hadsereg. A régi világban ennyi ember buzogányval, csákányval, nyilakkal felgyerveke megostromolta volna valamennyi osztrák, talján, frank városokat, a mi utjába esett. Most azonban csak az indóházaknál ostromolta me a terített asztalokat.

Ha huszszor megállott vonatunk, huszszor szaladt le mindenik enni-minni. Szenvedélye az már az utas emberek, hogy utközben mindig eszik. A vörös bort az olasz állomásokon fölliteres, literes szálmás butykosokban kínálgatták. Nem győztek annyit kínálni, a mennyi el nem fogyott volna. A kocsikban ülők, magyar ember szokásához híven bor mellett tartották az ismerkedést, bárha legtöbb kocsiosztályban egy városból való „földi“-ek ültek.

Dehogy vált volna el egy viláegrt a fogarasi, kecskeméti, nagykárolyi ember egy

lakossága tömeges megjelenésével fogja az ünnepeji magasztosságát emelni.

— Köszönetnyilvánítás. Hálás köszönetemet ez uton fejezem ki mindazon jóbarátok, ismerősök előtt, kik megboldogult felejtth t-tlen jó nem végítzességét lea való megjelenésök által mély fájdalommat enyhíteti szívesek voltak. Tassmer Hungó.

— Dalestélyt fog rendezni a kereskedő ifjak dalárdája augusztus hó 3-án a „Margit“ fürdő díszes vendéglőjében. A kereskedők azonban nemcsak dallal fognak kellemes szórakozást nyújtani a közönségnek, hanem táncszal is; hogy pedig a ki oda megy, az jól is fog mulatni, arra nézve elég garantiát nyujt a kereskedő ifjuság.

— A debreczeni gazdászok között már most megkezdődtek a korteskedések a jövő iskolai évben újra alakuló segélyegylet elnök-ségére. Két párt fog szemben állani egymással, melyeknek jelöltjük már fel van léptetve és a jelvényük megrendelve, hogy az mi hamarabb kalap mellé tűzhető legyen. Az egyik párt jelöltje Keller Béla, zöld leveles vörös toll jelvényvel, a másiké Gajdácsy Jenő vörös feliratu fehér leveles zöld toll jelvényvel.

— Kávéház megnyitás. Az „Arany Bika“ szállóház kibővített díszes kávéháza szombaton (27-én) este fog ünnepelesen megnyitattni.

— Állatorvosoknak. Földmívelés-ipar és kereskedelemügyi magyar kir. miniszterium 24821/1889 számú rendeletével a törvényhatóságokat értesíti, hogy az ország területén gyakorlatra jogosított magán állatorvos, bárhol szabadon letelepedhetik, köteles azonban a gyakorlat megkezdése előtt oklevélet a törvényhatóságnak beigatni és kihirdetés végett bemutatni. — A tényleges katonai állatorvos is magán állatorvosi gyakorlatot csak ugy üzh-t, ha oklevélet a törvényhatóságnak beigatás és kihirdetés végett bemutatja. — A tényleges katonai állatorvosok oklevele a törvényhatósághoz, saját katonai előjáró parancsnokság utján mutatandó be.

— A félmillióz ternő regénye. A hirhert temesvári lottóhúzás ügyében immár közeledik az érelyesen vezetett vizsgáló annak megállapításához is, a mi eddig csak puszta találgatások és homelyos sejtések tárgyát képezte, hogy t. i. miként történt a tényleges csalás? Kicsereált és preparált szerencsekerekek. Telkesiné hosszas faggatás után ugyan is bevallotta, hogy ismeri azt a hágesót s azt csakugyan egy szerencsekerekhez csináltatta Farkas Ugy ezt a hágesót, mint a szerencsekereket pár hónap előtt az ő szegedi lakására vitette Farkas és ott számos huzási próbát tettetett Margit leánykájával. Röviddel a temesvári nevezetes huzás előtt azonban elvitette a készüléket lakásáról Farkas, hogy hová, azt nem tudja. A vizsgálóbíró e valomásból azt következteti, hogy e Farkas által készített szerencsekereket Szobotics és Püspöky becsempésztek a lottóhivatáiba, kicsereálték a rendes készülékkel, s e preparált kerékből huzta ki a szerencséskezi Margitka a nevezetes számokat. A preparált szerencsekerek tölfedezésére nyomban széles körű intézkedéseket tettek. Telkesiné keddi vallomása révén különben ismét újabb személyek kerültek gyanuba.

— Korytniczáról, e kies kárpáti fürdőhelyről írja lapunk egyik barátja a következő sorokat: „Mint az alföldön, ugy itt a hegyek közt Korytniczán is száraz, esőtlen és

mástól. Már a budapesti állomásnál a beszél-láskor volt lötás, futás, kiabálás, üdegeskedés, rendezők után való szaladgálás:

— Hát mi a baj?

— Kérem, ha én a kecskemétiakkal nem lehetek együtt, inkább el se megyek.

Összeserebereltük több csoportból az embereket míg a földiek lehetőleg együtt kerültek. Akkor aztán az uton ezek ittak egymás örmére, az idegenek meg az ösmeretség örmére. Egy szóval ürügy is volt, meleg is, jó kedv is volt, pompás vörös bor is volt: jókedvvel folyt az utunk.

Csak nevéttünk mikor egy olasz határ-állomásnál óriási zökkenéssel állott meg a vonatunk, s a nehéz kofferek mint megannyi labdák hullottak le kinek a fejére, kinek az előrenyult hátára, vagy a lábaira. Csak ott vették komolyan a dolgot, a hol a nagyobb zuzódástól valaki vértett is.

Elszakadt a vonat a géptől. Szent isten, ha ez a baleset, nem a megállásnál, hanem utközben hegynek felmenet történik, (mert idáig mindig felfelé mentünk) milyen borzalmas rohanással gurult volna vissza vonatunk mindaddig, — uig valamely utjába eső tárgyban ellenállásra nem akadott volna. — Hanem akkor aztán össze is zuzódott volna szépen, s ki tudja hány száz embernek a tragoediájáról olvastak volna önkéremletes híreket.

De így persze csak nevétték az emberek a komikus esetet, hogy X nek betörtött az orra, Y nak meg a kalapja.

A hangulaton Trieszt közelében a tenger felsőleges látképe változtatott valamit. Mikor először szembe csillan ez a ragyogó panoráma akkor a kevésbbé kultói lélek is elfogult lesz.

(Folyt. köv.)

Karczag Vilmos.

Poloskák
svábbogarak,
csótánybogarak, molyok,
hangyák, bolhák, legyek stb.-ket
biztosan és gyökeresen kiirtja csak az
én minden

rovart irtó porom
dobozokban 1 frtjával, kisebb 55 és 30
krjával. Azonkívül ajánlom különleges-
ségemet, u. m. sváb- és csótánybogar-
irtó-por dobozokban 1 frtjával, kisebb 55
krjával; moly- és hangya-irtó-por do-
bozokban 1 frt. kisebb 55 kr. Elpusztít-
hatlan mézga-fujtatók, melyek segítségével
a rovar, moly vagy oroszbogárpor egy-
formán szétszóható és a legkisebb ha-
sadékba belüvelhető. Egy darab ára
40 kr. Poloska-irtó szesz butorok számára
Egy nagy üveg 50 kr., egy kis üveg 30
kr. Feülmulhatlan hatású poloska-irtó
szesz, falakat számára. Festésnél, mesze-
lésnél vagy falak mázolásánál a festékbe,
meszbe vagy vakolatba keverésre alkalm-
mas. Egy pintes üveg elégséges egy
középnagyságú szobára. Ára 1 frt.

Cs. és kir. szab. a maga nemében egyetlen hatású

patkány- és egér-irtó-szer
(Nem mérge! csakis rágó állá-
toknak halálos.)
Egy bádóg doboz ára 1 frt. 6 doboz 5 frt.
Vidéki m. gründelek 1 frton alöz
nem eszközöltek. Nagyban vevők
jutányos árleengedésben részesülnek. A-
szesz fentevezett gyártmányaim meg-
felelő magyar és német használati ut-
asításokkal el vannak látva. Valódi minő-
ségben, nagy és kisebb mennyiségben
kaphatók:

REISS B.,
vegytani termények gyára Budapest, VI. ker.
Király utca 47. sz. a hova minden irásbeli meg-
rendelés intézendő.

10 m. 1 Ko.
1 frt 50 kr.
tökéletesen
kenhetőre
készen.

Szagtalan,
azonnal szá-
rad és tar-
tós. Nem
ragad.

Christoph Ferencz
padlózat fénymáza

Lehetséges teszi szobákat bevonni, anélkül,
hogy azokat használaton kívülé tennék,
mivel az olajfesték és olajmáz kellemet-
len szaga től és lassu, ragadás szára-
dástól, mely ezeknek tulajdona, ment. Hasz-
nálat a mellett oly egyszerű, hogy a bevo-
nást mindenki eszközözheti. A padlózat víze-
sen is megtörölthetik és nem veszi el
fényét. — Megkülönböztető a

színezett padlózat fénymáz
sárga-barna és mahagoni barna, mely min-
olajfesték egyszerű fényt is ad és
ezért új és ócska padlózatnál egyaránt hasz-
nálható. Foltok és rozsbuzások tökéletesen
elenyésznek; és

tiszta fénymáz (színezetlen)
új padlózatoknak és parquettnek, mely csak
fényt ad. Nevezetesen parquettnek és olajfes-
téssel már bevont új padlózatoknak. Csak
fényt ad, tehát nem fedi el a famintát.

Posta csomag 35 m. méter (2 közép-
szoba) 5 frt 90 kr.

Minden városban hol raktár van, a meg-
bizások ott teljesíthetők; Minták és kimuta-
tások díjmentesen küldetnek. Vételnél a cégre
és védjegyre ügyelendő, mivel ezen 25 év óta
fennálló gyártmány, sokszorosan utánozták
és hamisítatják, gyakran oly roz, hogy álta-
lában nem használható

Christoph Ferencz
feltalálója és egyedüli gyártója a valódi pad-
lózat fénymázának.

PRAG. Raktár Debreczenben BERLIN.
Karolinenthal. Ganszky Lajosnál. N. W. Mittelstrasse

100.
438. szám

ÁRJEGYZÉK.
az „ISTVAN“ gőzmalom
készítményeinek

VÖTELEZETTSÉG NÉLVÜL. DEBRECZENEN
és az 1887. Április 18-án Budapesten tar-
tott általános magyar malomgyűlésen megál-
lapított s 1887. évi június 1. én életbe lépé-
teladási, fizetési és szállítási módzatokra
vonatkozó egyezmények szerint.

A. Asztali dara nagyszemű	100 kíl	17.60
B. Szinte középszemű		16.60
C. Királyliszt		16.60
1. Lángliszt		16.20
2. Montliszt		15.80
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendű		15.40
4. " 2-od rendű		15.—
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű		14.60
6. " 2-od " " "		13.80
7. Közép kenyérliszt 1-ső " "		13.—
8. " 2-od " " "		12.40
8 1/4. Barna " 1-ső " "		11.40
8 1/4. " 2-od. á 70 kílgr.		9.80
9. Lángliszt " " á 70 kílgr.		8.—
10. Veres liszt " " á 50 kílgr.		—
11. Finom korpa zsákkal 50 " "		4.80
12. Durva korpa zsákkal á 50 kílgr.		4.40

A finom és durva korpa árából eddigi
enged 1. ezet 5%-től engedmény a fennem-
lírtt egyezmény folytán szintén beszűntet-
tetett.

Debreczen, 1889. Julius 25.

Jó tanács

Aranyat ér! E szavak igazságát különösen betegségi esetek-
ben lehet megismerni és ez okból jönnek Richter kiadó
intézetéhez a legszívesebben köszönőiratok „A Betegbarát”
című, rajzokkal ellátott kis könyv elküldéséért. Mint a
szerencsésen meggyógyultak hozzányomtatott értesítései
bizonyítják, a benne foglalt tanácsok követése által meg oly
betegok is gyógyulást nyertek, a kik már minden reményt
feladtak. E könyv, melyben hűszíves tapasztalat eredményei
vannak letve megérdemli a legkomolyabb figyelembevétel
minden beteg részéről, ki mi hányan is szenvedjen. Ki a
bessze könyvet megszerzeni óhajtja az tője egyszerűen egy
levelező lapra magyar nyelven „Egy betegbarátot” és pontos
címet a címzező a levelező lapot Richter kiadó-intézetbe
Lipsében. A megküldés ingyen történik.

Eladó
2 szoba mindenféle
HÁZI BUTOR
elköltözés végett.

Megtekinthetni naponta d. e. 9-11
12-ig és délután 3—6 óráig, Szent-Anna
utczán 2542. sz. a. az utcái lakásban.
A zsidó templom mellett.

FAIRBANKS-MÉRLEGEK
az egész világon a legkövetesebbnek elismert mérleg-szerkezetek.

Szabadalmazott Fairbanks-mérleg-
száralékos rendszerek, rendkívül érteke-
nyek és tolosúlyllyal vannak ellátva.

Tartósság, pontosság és könnyű keze-
lésükkel fogva az összes világkiállítások-
kon első díjat nyert legkifünőbb mérlegek.

A jutányos árakban — melyek súlyok-
kal számított tízede mértékűek srainál
nem magasabbak — a hitelesítés csoma-
golt és vasra való faladás befoglalat-
nak. Gazdasági székér- és zsidó mérlegeink
valamint marha-mérlegeink a legkedvel-
tebb mérleg-szerkezetek.

Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.

Czím: Osztr.-magy. Fairbanks-társaság mérleg- és gépgyára John Block vezérigazgató
Budapest Andrásy-ut 12.
Árjegyzékkel és felvilágosítással szolgál a központi iroda. Gyár: Ujpest — K.-Megyer
Debreczeni képviselőség Sesztina Lajos urná.

A legjobb cigaretta papir.

Nem üres reklám, hanem a tudomány legelőkelőbb sze-
mélyiségek által bebizonyult tény, hogy a

„Les dernières Cartonches“
cigaretta-papir, Braunstein Frères gyárából.
(Páris, 65. Boulevard Exelmans.)
a legkönnyebb és legkifünőbb.

A kereskedelemben előforduló különféle jobb cigaretta-
papírok előkelő tudósok által összehasonlító vegyelemzés-
nek alávetettek, úgy Dr. Pohl, a bécsi vegytani egy-tem
tanára, Dr. Liebermann tanár a budapesti állami vegytani
állomás főnöke, újabb időben Dr. Soyka Hygieniai-tanár
által a prágai német egyetemem és mindezen összehasonlító
vegyelemzések mindenkör azon eredményt adták, hogy a
BRAUNSTEIN FRÉRES cég cigarettapapírosa a leg-
finomabb és legjobb.

Valódi csak azon papir, melynek etiquttje mellékel-
t rajzhoz hasonló és **BRAUNSTEIN FRÉRES** céget visel.
Ezen cég cigarettapapírjánál minden csomag annyit lapot
tartalmaz, a mennyi az etiquttjén fejlegyeze van.

A gyára
cég alatt Bécsben, I. k. Schottenring 25 sz.
raktárt tart cigarettapapírjai és cigarettá-
hüvelyei elárúsítására.

Braunstein Frères

Korona forrás!

Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet
debreczeni fióktelep áru csarnoka
ajánl:

Előre haladt ásványvíz évad miatt
a még raktárunkon lévő idei töltésű
2 literes palaczkokban
legjobb üdítő Korona forrás viznek
palaczkját **20 krta** szállítottuk le
minden egyes üres palaczk 8 krért vétetik vissza.

Tisztelettel

Gazdák és iparosok általános hitelszövet-
kezet debreczeni fióktelep áru csarnoka.
Nagyvárad-utca, megyc'ház mellett.

Korona forrás.

Alapított 1858-ban.

WALSER FERENCZ
első magyar gép és tűzoltószerek gyára, harang és ércöntödeje
BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet

kutakban és mindennemű szivattyukba
Elvállal teljes vízvezeték berendezését városok, földbirtokosok és magánk részére, modern
techncai alapon és kedvező feltételek mellett, ajánkodik

KÖZ és MAGÁN FÜRDŐK
felszerelésére

szagmentes ürszékek
fellállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.
Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFOLDI SZIVATTYU GYAR.

Debreczen, 1889. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr”, könyvnyomdájában Széchenyi-utca SIMON-ház.